

ČÁST 2:

Tyče a kolíky

TY

SEXUALITA A CITOVOST

Střední škola

Kdo jsi?

Znalost vlastní sexuality a citů mi pomáhá poznat tebe

V rovnosti a odlišnosti

V lásce

2. Sex nebo sexualita

„Jako muže a ženu
je stvořil...“
(Gen 1,27)

(Detail obrazu „Polibek“ od Gustava Klimta)

Chceme dospět k poznání, že sexualita je součástí celého člověka a podmiňuje to, že existuje jako muž nebo žena

AKTIVITA 1: V manuálu je fotografie, která zachycuje dva rozdílné páry. Na obrázku jsou dva starší lidé, dívají se navzájem do očí a drží se za ruce. Na zdi za nimi visí fotografie mladého muže a ženy, kteří se polonazí objímají.

Cílem je, aby pohled na tyto dva zobrazené páry mladého člověka „vyprovokoval“ a dokonce i zmátl v souvislosti s názvem tématu a předloženým obrázkem.

Učitel vyzve žáky, aby si fotografii beze spěchu několik minut prohlíželi a ostatním spolužákům pak sdělili všechno, co upoutalo jejich pozornost. Je důležité přivést mladé lidi k otázce, zda oba páry spolu komunikují a projevují si lásku stejným způsobem.

(Soubor
fotografií
ESTAMPAS.
Gabriel Tizón.
Ferrol. 1973)

Poté, co si žáci sdělili své postřehy, učitel debatu ukončí otázkou, která je překvapí: která dvojice má sexuální poměr?

Tato otázka zůstane viset ve vzduchu a bude možné na ni odpovědět na konci hodiny. Představa je, že obraz bude k dispozici během různých aktivit, během nichž se postupně vytvoří názor, že sexualita je součástí celého člověka.

AKTIVITA 2-3: Rozdělte žáky do dvou skupin, zvlášť chlapce a zvlášť děvčata. Mají odpovědět na otázku: „Co ti říká slovo sex?“ Je důležité, aby skupiny byly opačného pohlaví, protože lze předpokládat, že odpovědi chlapců budou odlišné od odpovědí děvčat. Muži budou hovořit pravděpodobně o pohlavním styku, o příběhu jedné noci nebo v nejlepším případě se budou odvolávat na část pohlavních orgánů atd. Děvčata budou hovořit vedle mateřství o těhotenství, zamilování...

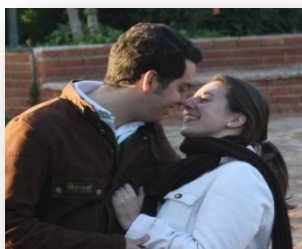
Totéž pak udělejte se slovem sexualita.

Nakonec společně diskutujte o shodách a rozdílech v odpovědích. Ponechte prostor pro debatu. Žáci nakonec shrnou názory, které zazněly. Je možné doporučit, aby to udělali do manuálu, ale lze to udělat na tabuli nebo jiným způsobem, který se bude zdát vhodnější.

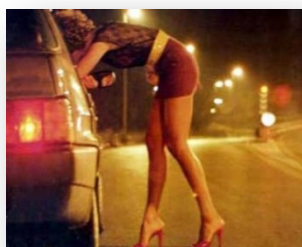
AKTIVITA 4: Nyní ukážeme soubor fotografií, které se mohou promítnout nebo umístit ve třídě tak, aby na ně všichni viděli. Žáci by měli u každé fotografie uvést, zda a jak souvisejí se slovy sex a sexualita.

Zde jsou seřazeny takto:

Sexualita (fotografie č. 1, 3)

Sex (fotografie 2, 4, 5 a 6)

AKTIVITA 5: Pro tuto aktivitu se použijí dvě fotografie z předchozí aktivity a od žáků se požaduje, aby uvedli, v čem se liší.

Je důležité, aby se zaměřili na držení těla, způsob oblékání a především na otázku, kterou dostanou: Kam se dívají?

Zde je možné žáky vyzvat, aby si položili otázku, který obrázek by si vybrali, kdyby na něm měli být.

Potom jim ukážeme několik vět a požádáme je, aby je přiřadili k obrázkům:

Líbí se mi být po jeho boku a rozesmát ho.

Každý den se více poznáváme a je mi dobře.

Hodně spolu hovoříme, je úplně jiný/á než ostatní.

Přál/a bych si, aby to tak bylo stále.

Jistěže mě přitahuje, ale teď není ta správná chvíle.

Užívám si, a to mi stačí.

Je skvělé, že každý večer poznám spoustu lidí, a pokud se dohodneme, budeme spokojeni oba.

Líbí se mi a chtěl/a bych to zkusit, ale myslím, že musím potkat více lidí, jsou i jiní kluci/děvčata, kteří se mi líbí.

AKTIVITA 6: Na základě všech myšlenek, které dosud zazněly, vyzveme žáky, aby navrhli první definici SEXU a SEXUALITY.

1 Sex není totéž co SEXUALITA. Oba termíny mohou být zaměňovány a užívány nesprávně.

Sex (pohlaví) je podmíněn orgány a sexualita rozšiřuje okolnosti, které charakterizují jednotlivý sex.

Dnes se sexualita podceňuje. Smysl sexuality se v současné společnosti prožívá jako něco absolutního. Sexualita ztratila svou hodnotu, svůj pravý význam.

Sex znamená vidět druhého člověka jen v jeho tělesné rovině, ponechává se stranou jeho celistvost.

Sexualita byla zredukována na pohlavní orgány a byla oddělena od osoby.

AKTIVITA 7: Při této aktivitě se opakuje činnost předchozí aktivity, dokud se nespárují všechny obrázky s navrženými větami:

Jedná se o mezilidský vztah.
Je to vědomý čin.
Svoboda a vůle umožňují abstinenci.
Do procesu vzrušení jsou zapojeny všechny stránky člověka.

Jde o spojení dvou reprodukčních orgánů.
Je to předurčeno.
Neuvědomělý instinkt.
Proces vzrušení je reflex.

V této aktivitě se žáci naučí lépe rozlišovat mezi sexem a sexualitou. Zjistí, že sexualita je přirozená a liší se od přírodního zákona zvířat.

Vyzveme žáky, aby si položili otázku, jak je ve světě zvířat upravena sexualita, aby se daný druh rozmnožil. Přitom nedochází ani ke znásilnění, násilí nebo prostituci.

V lidstvu, skrze muže a ženu, jsou také vytvořeny podmínky pro spojení v lásce a pro pokračování této lásky v dětech. Pokud existují poruchy v pravé sexualitě, vstupuje do hry citová hodnota člověka.

2 Sexualita je jeden rozměr lidské bytosti. Je součástí mé osobnosti.

Zvířecí sexualita se liší od lidské sexuality.

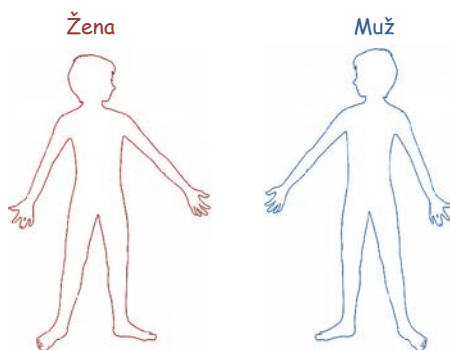
Zvířata nejsou osoby. Nemají rozum, vůli ani skutečnou svobodu. Řídí se přírodními zákony a jejich vztahy jsou založeny na instinktech. Nemají rozměr morálky a nemohou znehodnotit to, čemu nedávají smysl.

AKTIVITA 8: Poté, co se vysvětlilo, že sexualita je opravdu rozměr, který je typický pro člověka, požádáme žáky, aby označili, kde je umístěna sexualita u chlapců a kde u děvčat.

Je třeba dovést žáky k závěru, že sexualita nespočívá jen v pohlavních orgánech, ale také v hypotalamu, v mozku... v celém těle.

V tomto bodě je možné vrátit se k fotografii, kterou viděli na začátku hodiny, a znovu se optat, zda dva páry na fotografii mají sexuální poměr.

Sdílení.

AKTIVITA 9: Žáci si dobře prohlédnou fotografii a přemýšlejí. Související slova: zamilovanost, přitažlivost a touha.

Díky fotografii a dialogu s žáky se dojde k závěru, že přitažlivost je důsledkem sexuality. Protože jsme odlišní, navzájem se přitahujeme. K této počáteční přitažlivosti dochází prostřednictvím těla, ale neomezuje se jen na tělesný rozměr. Tělo je součástí člověka a sexuální přitažlivost je osobní: v tom, že člověk existuje jako muž nebo jako žena.

3 Když se do někoho zamiluji, dívám se nejprve na jeho/její tělo. Už vím, že tělo je výrazem mé osobnosti. Tělo o mně vypovídá. Proto když se zamiluji, nevidím jen to, jak druhý člověk vypadá: zda má blond vlasy, zda je štíhlý/á, jaké má oči. Existuje cosi, co mnou prostupuje, co mě přitahuje. Sexuální přitažlivost reaguje na tělesnou odlišnost druhého člověka, který mě přitahuje jako magnet. A nejsou to jeho „pohlavní orgány“, jeho pohlaví, co ve mně vyvolává touhu, ale celá jeho/její osoba, jeho/její sexualita.

AKTIVITA 10: Žáci poslouchají píseň Jorge Drexlera „Deseo“ (<http://bit.ly/1ykr2nl>) :

Jsem jenom jeden ze dvou pólů; tohoto příběhu polovina.
Sotva polovina pevného seznamu; jedna ze dvou proměnných v této polaritě:
více nebo méně na opačném konci této linie jsi ty,
mé utrpení, můj báječný doplněk, zdroj mého zdraví.

Toužím vidět tě, kamkoliv se podívám,
vidět tě, kamkoliv se podívám,
vidět tě, kamkoliv se podívám...

Tak jako se před miliony lety ve vzdáleném mikrosvětě spojily dvě buňky...
Instinkt, dvě odlišné bytosti, které se poprvé milují.

Toužím vidět tě, kamkoliv se podívám,
vidět tě, kamkoliv se podívám,
vidět tě, kamkoliv se podívám...

Příjemná magnetická přitažlivost: dva opačné náboje, které hledají stejnou věc.

V otázce je třeba zdůraznit, zda touha a přitažlivost jsou totéž. Mladý člověk by si měl uvědomit, že jedno je důsledkem druhého.

Měli by zjistit, že touha je dychtění po něčem, co nemám, a že mě to „něco“ k druhému přitahuje. Další myšlenka, kterou je možné z písně odvodit, je pojem „doplněk“. Může existovat mezi mužem a ženou, protože to jsou odlišné, komplementární bytosti. „To je kost z mých kostí...“ Dvě odlišné osoby se stejnou důstojností.

AKTIVITA 11: Na závěr zdůrazníte, že sexualita ovlivňuje všechny stránky člověka. Proto jakýkoli vztah, který navážu s druhým člověkem, je vztah založený na sexuálním rozdílu.

Hodina skončí přečtením citátu o mužské a ženské komplementaritě od Denise Soneta a dialogem o tom, zda žáci změnili pohled na sexualitu v souvislosti s obrázkem dvou párů, který viděli předtím, než se na toto téma hovořilo. „Správná“ odpověď je, že v podstatě oba páry mají „sexuální poměr“. Každý vztah je osobní a součástí osoby je sexualita. Lidé kvůli vztahu s někým jiným neztrácejí svou sexualitu.

Je pravda, že když hovoříme o sexuálním poměru, máme na mysli pohlavní akt, sexuální splnutí, ale sexualita obsahuje celého člověka: navazujeme vztah s druhými lidmi v důsledku toho, že existujeme jako muž nebo žena.

Žáci diskutují o tom, co zjistili v krátkém brainstormingu.

„Žena má rozvíjet u muže citovou stránku tím, že uvolní jeho něžnost velmi často ukrytou v hloubi srdce. Muž má v ženě rozvíjet schopnost tělesného darování se, tak bohatého, obsáhlého a plného různých odstínů.“

(Objevit lásku, Denis Sonet)

4 Sexualita vypovídá o dualitě: muž a žena existují jako dvě osobnosti. Odlišné, ale se stejnou důstojností.

Sexualita znamená existovat a stále být muž nebo žena.

Je součástí celé mé osobnosti a ovlivňuje způsob mého bytí: jsem muž, jsem žena. Ovlivňuje mé jednání - buď jako muž nebo jako žena.

Sexualita zahrnuje celou mou osobnost, nejen mé pohlavní orgány.

Můj vztah s ostatními je vždy ovlivněn sexualitou, protože každý vztah je osobní.

Pohlavní styk je komunikace. Existují různá gesta a formy komunikace lásky. Začíná pohledem, pohlazením, polibkem a darováním těla i duše.

Moje sexualita ovlivňuje všechny složky mé osoby: mé tělo, mé city, můj rozum, můj duchovní a sociální rozměr. Jsou odlišné a navzájem se doplňují.

Sexualita vypovídá o komplementaritě.

ČASOVÝ PLÁN A MATERIÁL

Tato lekce je určena žákům střední školy a provádí se ve dvou hodinách.

AKTIVITA	DOBA (minuty)	MATERIÁL
Aktivita 1: Pozorování	5	fotografie staršího páru
Aktivita 2-3: Osobní a skupinová reflexe	10	vyplnění pracovního listu: sex – sexualita
Aktivita 4: Pozorování a osobní dotazy	5	foto: 1, 2, 3, 4 a 5
Aktivita 5: Osobní dotazy	10	pracovní list
Aktivita 6: Osobní dotazy, čtení a komentář k textu o tom, co nosím v batohu	10	pracovní list
Aktivita 7: Pozorování a osobní dotazy, četba textu o tom, co nesu v batohu	10	pracovní list
Aktivita 8: Osobní reflexe a sdílení	10	pracovní list: silueta muže a ženy
Aktivita 9: Pozorování a osobní dotazy, četba textu o tom, co nesu v batohu	5	pracovní list
Aktivita 10: Poslech písně „Deseo“ od Jorge Drexlera Odpovědi na otázky.	10	pracovní list, text písně, DVD
Aktivita 11: Osobní reflexe, četba textu o tom, co nesu v batohu, a citátu. Reflexe. Sdílení a brainstorming k tomu, co doporučuje text	15	pracovní list
Závěr	10	